

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10XCdo/171/2016
Identifikačné číslo spisu: 6412213179
Dátum vydania rozhodnutia: 15.06.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:6412213179.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne POHOTOVOST', s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, zastúpenej advokátskou kanceláriou S., s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, v mene ktorej koná ako konateľ advokát doc. JUDr. F. S. PhD., proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné nám. č. 13, o náhradu majetkovej a nemajetkovej ujmy, vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 9C 138/2012, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 11. novembra 2014, č. k. 14Co 698/2014 - 140, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Návrh na prerušenie dovolacieho konania sa z a m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne uznesením z 11. novembra 2014, č. k. 14Co 698/2014 - 140, potvrdil uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom (ďalej aj „súd prvého stupňa“) zo 4. februára 2013, č. k. 9C 138/2012 - 18, ktorým bola uložená žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 66 Eur, za vznesenú námietku zaujatosti podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov. V odôvodnení sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že z hľadiska obsahového išlo v podanej žalobe aj o námietku zaujatosti vznesenú proti sudcom Okresného súdu Žiar nad Hronom; za správny označil tiež následný postup súdu prvého stupňa pri vyrubení súdneho poplatku za námietku zaujatosti.

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadla žalobkyňa dovolaním, v ktorom žiadala rozhodnutie odvolacieho aj prvostupňového súdu zrušiť. Dovolanie odôvodnila tým, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a že vo veci rozhodoval vylúčený sudca, resp. bol súd nesprávne obsadený.

Zároveň navrhla, aby konajúci súd prerušil konanie a predložil návrh na vyslovenie nesúlady položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky Ústavnému súdu Slovenskej republiky. Návrh na prerušenie konania odôvodnila tým, že poplatok za námietku zaujatosti má povahu poplatku za vyjadrenie sa k otázke nestrannosti sudcu, čo je neprípustný zásah do základného práva na spravodlivý proces, vrátane práva na nestranný súd.

Žalovaná sa k dovolaniu písomne nevyjadřila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) skúmal najskôr dôvodnosť procesného návrhu žalobkyne na prerušenie konania a dospel k záveru, že v predmetnej veci nie je daný dôvod na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p. v spojení s ustanovením § 243c O.s.p.

Podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p. súd konanie preruší, ak rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť. Rovnako postupuje, ak tu pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná; v tom prípade postúpi návrh ústavnému súdu na zaujatie stanoviska.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v prvom rade poukazuje na legálny výklad zákonodarcu, podľa ktorého k opätovnému zavedeniu poplatku za vznesenie námietky zaujatosti uskutočnenému zákonom č. 621/2005 Z. z. došlo v snahe zabrániť zneužívaniu tohto inštitútu. Poplatok za vznesenie námietky zaujatosti má mať povahu kaucie, teda poplatníkovi sa vráti, ak námietku zaujatosti podal odôvodnene (za tým účelom došlo predmetným zákonom aj k novelizácii § 11 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov). Účelom zavedenia poplatku za vznesenie námietky zaujatosti tak bolo zamedzenie zbytočnému predlžovaniu súdneho konania predkladaním neodôvodnených námietok zaujatosti.

K žalobkyňou tvrdenému rozporu položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky Najvyšší súd Slovenskej republiky poznamenáva, že Ústavný súd Slovenskej republiky sa obdobnou otázkou opakovane zaoberal a dospel k záveru, že uloženie poplatkovej povinnosti v občianskoprávných veciach nemožno samo osebe považovať za rozporné s právom na prístup k súdu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy alebo čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (porovnaj I. ÚS 176/03, I. ÚS 45/09, I. ÚS 464/2010). Aby však konkrétna poplatková povinnosť obstála ako prípustný zásah do základného práva na súdnu ochranu, musí nielen sledovať legitímny cieľ, ale tiež rešpektovať ústavou predpokladané medze vyplývajúce z princípu proporcionality. Konkrétne opatrenie obmedzujúce právo jednotlivca na prístup k súdu musí byť primerané svojmu účelu a nesmie jednotlivcovi zužovať prístup k súdu takým spôsobom alebo v takej miere, že bude narušená samotná podstata tohto základného práva (PL. ÚS 56/07).

Právna úprava súdneho poplatku za vznesenie námietky zaujatosti je podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky primeraná svojmu cieľu a prispieva k zachovaniu iného ústavou zaručeného práva a to práva na prerokovanie vecí v primeranej lehote. Jej zavedenie nebráni účastníkovi vyjadriť sa k otázke zaujatosti sudcu a teda nejde o opatrenie, ktoré by jednotlivcovi zužovalo prístup súdu v takej miere, že by to narušovalo samotnú podstatu základného práva vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa preto nestotožnil s názorom dovolateľky, že zavedením súdneho poplatku za vznesenie námietky zaujatosti ide o neprípustný zásah do základného práva na spravodlivý proces, vrátane práva na nestranný súd, garantovaného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a jej návrh na prerušenie dovolacieho konania zamietol.

Následne Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že

dovolanie podala včas účastníčka konania zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

V prípade dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu z 11. novembra 2014, sp. zn. 14Co 698/2014, ide o dovolanie podané v obdobnej veci, aká už bola v počte väčšom ako päť predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania toho istého dovolateľa - vid' konania vedené na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 6 Cdo 291/2013, 6 Cdo 417/2013, 6 Cdo 120/2014, 6 Cdo 281/2014, 6 Cdo 301/2014, 6 Cdo 304/2014, 1 Cdo 122/2014, 3 Cdo 310/2014, 4 Cdo 229/2014, 5 Cdo 311/2014. Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach, v celom rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne. V zmysle § 243b ods. 7 O.s.p. už ďalšie dôvody neuvádza.

V súvislosti s novelizáciou ustanovenia § 239 ods. 3 O.s.p., účinnou od 1. januára 2015, súd len dodáva, že od uvedeného dátumu je prípustnosť dovolania proti uzneseniu o súdnych poplatkoch výslovne vylúčená aj týmto ustanovením.

So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolania žalobkyne podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako procesne neprípustné odmietol, bez toho, aby sa mohol zaoberať správnosťou právneho posúdenia veci, na ktorom spočíva dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože žalovanej v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.